

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Innowacyjni Romowie na rynku pracy

Asystent Zawodowo – Socjalny

przyjaciel, a nie biurokrata (II)

W pierwszym tegorocznym numerze „Romano Atmo” przybliżyliśmy Państwu pierwsze rezultaty pracy naszych Asystentów Zawodowo – Socjalnych. O efektach swojej działalności, spostrzeżeniach i uwagach opowiedzieli Andrzej Łuczak, Karol Kowalski, Malina Piotrowska oraz Helena Łaski.

W tym numerze o swojej pracy opowiedzą kolejni Asystenci. Czym jest dla nich ta praca i co dzięki niej zyskali? Odpowiedź znajdą Państwo poniżej.

Ania Szoma

Praca Asystenta Zawodowo – Socjalnego daje mi przede wszystkim nabywanie nowych doświadczeń i nowej wiedzy. Doświadczenia dotyczą między innymi kontaktu z Romami, poznanie różnych zasad i specyfiki tej mniejszości. Nowej wiedzy nabywam podczas współpracy z różnymi instytucjami, urzędami. Zapoznaję się z różnymi formami pomocy, jakie oferuje między innymi Powiatowy Urząd Pracy lub MOPS.

Praca Asystenta Z - S daje również możliwość przedstawienia Romów w urzędach od innej strony, pozwala na łamanie pewnych stereotypów krążących w społeczeństwie. Dzięki swojej pracy mam możliwość aktywizacji Romów na rynku pracy, poszukiwania dla nich odpowiednich ofert, dawania szansy na zmianę dotychczasowego trybu życia. Dzięki istnieniu Asystentów Z - S Romowie mają świadomość, że mają swojego przedstawiciela w danym mieście, nie są osamotnieni ze swoimi problemami, mają też kogoś, kto ich wysłucha i zrozumie.

Romowie w Świdwinie uważają, że Asystent Z - S jest potrzebny na

tym terenie. Między innymi dlatego, że nie są sami ze swoimi problemami. Wiedzą, że mają swojego wykształconego przedstawiciela, który będzie łącznikiem pomiędzy nimi, a urzędami, czy też instytucjami oraz prywatnymi przedsiębiorcami. Są informowani, że podpisując kartę usług z Asystentem Z - S, biorą udział w projekcie "Innowacyjni Romowie na rynku pracy", na który środki pozyskano z UE. Mają dzięki temu świadomość, że ktoś interesuje się ich grupą społeczną i szuka rozwiązań, żeby im pomóc.

Sytuacja Romów w Świdwinie jest ciężka. Dlatego też potrzebna jest osoba Asystenta Z - S na tym terenie. Ze względu na wysokie bezrobocie w Świdwinie, aktywizacja Romów na tym terenie jest bardzo trudna. Oferty pracy które spływają do PUP, zgłaszają zapotrzebowanie na wykwalifikowane i doświadczone zawodowo osoby.

Jak do tej pory nikt z moich beneficjentów nie podjął pracy, jednak jestem dobrej myśli i wierzę, że uda się znaleźć komukolwiek pracę. Okres zimy był bardzo trudny i długi. Do PUP nie zgłoszono ciekawych ofert pracy, z których któryś z beneficjentów mógłby skorzystać. Mam nadzieję, że okres wiosny i lata przyniesie ciekawe oferty

i propozycje. Ciężka jest także mobilizacja Romów na terenie Świdwina. Wynika to z tego, że są to osoby przede wszystkim długotrwale bezrobotne, bierno, niewykwalifikowane. Większość moich beneficjentów to matki, które nie mogą sobie pozwolić na wynajęcie opiekunki, a co dopiero na pójście do pracy. Oczywiście mam świadomość tego, że nie mogę nikogo zmusić do pracy czy też do pójścia na kurs.

Dlatego też myślę, że Asystent Z - S jest potrzebny również, a może przede wszystkim po to, aby wytrwale i systematycznie mobilizował Romów do działania. Ale na to potrzeba czasu.

Iza Jaśkowiak

Pracę Asystenta Z - S zaczęłam nie tak dawno, bo od listopada ubiegłego roku. W związku z tym nie mam pewności, czy po tak krótkim okresie pracy w tym charakterze, jestem na tyle kompetentna, aby w pełni i obiektywnie ocenić, co daje ta praca zarówno mnie jak i moim podopiecznym oraz jak i w pełni ocenić jej efekty. Ale na podstawie moich dotychczasowych doświadczeń nabieram przekonania, że funkcja Asystenta Z - S,

działającego w społecznościach romskich jest absolutnie niezbędna. Wynika to z faktu, że w niektórych środowiskach Romowie, zwłaszcza starsze osoby, mają problemy w kontaktach z różnymi instytucjami, np. administracją, szkołami itp. Nierzadko wiąże się to z brakiem wykształcenia, nieumiejętnością pisania i czytania. W takich przypadkach niezbędna jest pomoc osób trzecich.

Dotychczas Romowie bywali w takich sytuacjach skazani na ewentualną życzliwość i uczynność, bądź to kogoś w miarę kompetentnego z ich środowiska, bądź też nieromskich sąsiadów i znajomych. To z kolei nie zawsze umożliwiało Romom systematyczne i terminowe wywiązywanie się z obywatelskich powinności. Znaczna część Romów potrzebuje pomocy związanej z wejściem na rynek pracy. Zaangażowanie Asystentów Z – S pozwala tę pracę prowadzić w sposób bardziej sformalizowany, co jeszcze bardziej motywuje do kontynuowania prowadzenia szczegółowej ewidencji moich podopiecznych, ich potrzeb oraz oczekiwań.

Co do kwestii spostregania mnie przez Romów i ich ewentualnej opinii o przydatności mej pracy, nie przeprowadzam i nie przewiduję prowadzić żadnych sondaży. Jeśli mam komuś pomóc, po prostu staram się to robić. Najistotniejszy jest fakt, że coraz więcej Romów ma świadomość, że jest osoba pełniąca taką funkcję i do której można się zwrócić o pomoc w różnych sprawach i problemach. Przekonuje mnie o tym coraz większa liczba osób zgłaszająca się do mnie o pomoc. To wszystko potwierdza moje przekonanie, że rola Asystenta Z - S jest jak najbardziej pożyteczna. Dodatkowym atutem jest też fakt, że od dłuższego czasu współpracuję z wieloma stowarzyszeniami romskimi, różnymi instytucjami itp. Z tą właśnie współpracą wiąże się też moje dotychczasowe osiągnięcia w mojej niedawnej roli jako Asystent Z - S. W ramach mojej pracy rekrutuję Romów na kursy, szkolenia zawodowe oraz kursy nt. prowadzenia działalności gospodarczej. Niejednokrotnie pomagałam potrzebującym rodzinom w uzyskaniu świadczeń rodzin-

nych, w pisaniu pism urzędowych, w tym CV, podania i oświadczenia. Współpracuję też z opieką społeczną w ramach aktywizacji zawodowej i edukacyjnej Romów.

Myślę, że rola Asystenta Z - S jest potrzebna, gdyż jest to osoba, która zna potrzeby społeczności romskiej, a co więcej - pełni funkcję pośrednika między rynkiem pracy, MOPS oraz różnymi innymi instytucjami.

Karolina Kwiatkowska

Podlasie to mozaika kulturowa. Tu co dzień spotykają się ze sobą Romowie, Białorusini, Ukraińcy, Rosjanie, Litwini, Tatarzy, Karaimi. Co za tym idzie - dialog międzykulturowy. Tak też wygląda moja praca Asystenta Zawodowo - Socjalnego w Białymstoku. Jest to dialog międzyludzki.

Na terenie Podlasia mieszka około 500 rodzin romskich. Dawniej ich liczba była większa, niestety w dobie kryzysu Romowie zmuszeni byli opuścić swe domy i wyjechać za pieniądzem za granicę. Białostoccy Romowie najczęściej nie pracują, utrzymują się z dorywczych prac albo z MOPS - u. Pierwszym krokiem w mojej nowej pracy było zorganizowanie zebrania zarówno dla Romów, jak i państwowych instytucji. Poinformowałam wszystkich na czym polega moja praca, a także kim jest Asystent Zawodowo - Socjalny. Zarówno środowisko romskie, jak i instytucje państwowe przyjęli mnie bardzo ciepło. Mam to szczęście, że od lat współpracuję z romskimi organizacjami i stowarzyszeniami, nie tylko w Białymstoku, ale też z asystentami Edukacji Romskiej. Fajnie mi się układa współpraca z MOPS, PUP - na ogół przebiega bezproblemowo.

Dzisiaj cieszę się, że mogę pomagać moim rodakom. Choć robię to od ponad dziesięciu lat to wiem, że moi Romowie mogą przyjść i powiedzieć szczerze, o co chodzi, z czym borykają się na co dzień. Największym osiągnięciem są małe rzeczy, czyli chęci, zaszczepienie potrzeby pracy, uświadamianie im, że praca jest im potrzebna, bo w końcu mogą wykorzystać swoje talenty.

Udało mi się pomóc pięciu podopiecznym w znalezieniu pracy. Teraz są albo na stażu, albo na okresie próbnym. Jestem z nich bardzo dumna. Namawiam Romów do korzystania z darmowych kursów zawodowych, które organizuje Radomskie Stowarzyszenie Romów - Romano Waśt. Obecnie na takich kursach mam piętnastu Romów. Są to kursy fryzjerstwa, wizażu, wózków widłowych.

Żeby nie było tak kolorowo, moja praca składa się też z przykrych sytuacji. Niektórzy Romowie nie chcą ze mną rozmawiać, bo przekonują mnie, że nie potrzebują mojej pomocy. Ale najczęściej jest tak, że po prostu nie wierzą w swoje możliwości, mają niskie poczucie wartości i wtedy ważna jest rozmowa. Staram się im uświadomić, żeby chociaż nauczyli się pisać i czytać - dla własnego komfortu.

Oprócz poszukiwania pracy moim beneficjentom, pomagam dzieciom w nauce, pisaniu różnych dokumentów, organizowaniu spotkań dotyczących kultury romskiej. Teraz jesteśmy na etapie pisania wniosków do POKL na kolejne kursy zawodowe. Mam nadzieję, że to rozwiązanie będzie dla moich Romów pomyślne.

Pracą Asystenta Zawodowo - Socjalnego to wyzwanie nie tylko dla samych Asystentów, ale również dla Romów. Niełatwo jest zmienić swoje dotychczasowe przyzwyczajenia i podporządkować się nowym regułom. A podjęcie się pracy to dla długotrwale bezrobotnego Roma naprawdę duże wyzwanie. Ale mimo wszystko warto dać szansę nie tylko tym, którzy z takim poświęceniem poszukują dla nas nowych możliwości, ale również sobie. Szansę na lepsze jutro dla siebie i dla swoich dzieci.

A. Kopycińska

**Projekt współfinansowany
ze środków
Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego
Funduszu Społecznego**